

Efter kravallerna – Brixton kan explodera igen

[Inggallery id=78]

Det finns en läxa att lära av uploppen i somras. Men brittiska politiker ser inte hur fattigdom och arbetslöshet stämplar ut skaror av unga. De fortsätter att fokusera på "vi och dom".

Text: Johanna Lagerfors | Bild: Linn Bergbrant | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 1 2012](#)

"Vi ska hitta alla inblandade och ställa dem inför rätta!" Så löd den brittiske premiärministern David Camerons löfte efter sensommarens våldsamma upplopp i Londons förorter. Sedan dess har nästan 2 000 personer åtalats och fler än 300 har dömts till fängelsestraff. Och många unga känner att politikerna missade hela poängen.

– De tittar inte på djupet. Politikerna borde se inte bara ungdomarna, utan deras föräldrar, hela historiken. Det finns en koppling mellan vilka som deltog i kravallerna och hur deras situation ser ut. Den borde man uppmärksamma, säger Celeste Houlker.

Hon är nyss fyllda 20 år, men redan chefredaktör för tidningen Live – ett samhällsmagasin som görs för och av ungdomar i London. Vi träffar henne på redaktionen som är inrymd i en vindsvåning i Brixton, en av stadens södra förorter.

Det var bland annat här som våldsamma kravaller utbröt i augusti. Många betraktade dem som en protest mot utanförskap, mot det segregerade samhället och mot nedskärningar som ansågs drabba dem som redan har en tuff situation.

På söndagen den där sensommarhelgen när allt startade krossades mängder av butiksfönster i Brixtons centrum, och morgonen efter, när Celeste skulle gå till jobbet, var gatorna

avstängda.

– Stämningen var konstig, allt var konstigt. Jag fick leta mig fram längs bakgatorna för att ens komma fram till redaktionen, berättar hon.

Hon blev snart kontaktad av en journalist från tidningen The Guardian som kom för att prata med henne om det som hänt, och sedan började även radiostationerna att ringa. Som redaktör för ungdomsmagasinet blev Celeste "de ungas röst" i medierna under dagarna efter kravallerna.

– Det var ett viktigt uppdrag, men också svårt. Jag har aldrig skickat så många sms och pratat så mycket i telefon som då.

Celeste Houlker följde nyheterna på tv och såg bilder från område efter område: det hände överallt. Även gatan där hon själv bor blev utsatt för skadegörelse. Hus sattes i brand, butiker plundrades och fordon vandaliserades under fyra kvällar, inte bara i London utan i flera andra brittiska städer dit upploppen spreds. Den totala notan för skattebetalarna hamnade på omkring 100 miljoner pund.

– Många tog det alldeles för långt, vilket bevisade att många bara var opportunister som tog tillfället i akt. De utnyttjade de riktiga protesterna till något ovärdigt.

Celeste Houlker anser att det fanns en underliggande frustration bland fattiga – som önskar sig samma förutsättningar i livet som de ser att andra människor i samhället har. Hon tror att den frustrationen var den egentliga orsaken till protesterna.

– Den diskussionen kom i skymundan när folk började stjäla kläder och prylar. Men upploppen har trots allt förändrat saker och ting. Nu talar politikerna om ungdomarna och de unga har fått förmågan att stå upp för sig själva och berätta ur sina egna perspektiv, säger hon.

– För en kort, kort stund hade Storbritanniens unga strålkastarna riktade mot sig, och det gjorde att vi alla började prata med varandra om hur saker borde vara.

Relationen mellan polisen och framför allt unga svarta pojkar är minst sagt ansträngd, berättar Celeste. Många unga känner

att polisen är ute efter dem.

– Redan i väldigt tidig ålder blir pojkarna stoppade av polis. Jag har själv pratat med en 13-åring som blivit stannad och visiterad när han bara hängde med sina kompisar.

Redan under 1980-talet blev Brixton omtalat efter omfattande kravaller mellan demonstranter och polis. Det utanförskap som vissa grupper i det brittiska samhället känner är välkänt och under hösten gjorde The Guardian en unik studie där man intervjuade 270 av dem som deltog i sommarens kravaller. Av de intervjuade säger sig bara 14 procent känna sig som "en del av det brittiska samhället". Tre av fyra beskriver att de blivit oprovocerat stoppade av polisen och åtta av tio tror att det kommer att inträffa nya kravaller.

– Poliser har inte betraktats som några som kan hjälpa till, utan enbart som hinder. De borde få bättre information och utbildas i hur de ska knyta an till de unga och vinna deras förtroende, säger Celeste Houlker.

Enligt The Guardian uppger merparten av de intervjuade ungdomarna att de sökte vedergällning för vad de betraktat som polisiärt maktmissbruk i deras delar av staden, hela 85 procent angav att polisernas beteende var en "viktig" eller "mycket viktig" anledning till att kravallerna uppstod.

Stora nedskärningar i samhället har också beskrivits som en huvudorsak till befolkningens frustration. Under 2010 och 2011 genomförde premiärminister David Camerons regering en rad nedskärningar som drabbat unga. För Livity, en organisation som arbetar med ungdomsprojekt och bland annat ger ut magasinet Live där Celeste Houlker är redaktör, medförde nedskärningarna att finansieringen helt försvann. Men Mira Jessani, en av projektledarna, säger att de hade tur.

– Vi började ta in annonser i tidningen och fick in pengar den vägen. Men den möjligheten hade inte fritidsgårdarna, ungdomsföreningarna och andra projekt för ungdomar som fått lägga ner på grund av att det saknades pengar, säger hon.

Celeste Houlker poängterar att nedskärningarna också har haft positiva följder – de unga har tvingats att aktivt ta tag i

sina liv.

– Men då måste det finnas institutioner i samhället som kan stötta dem i det. De unga är viktiga, snart är det de som ska styra landet. Femton års dåliga erfarenheter av myndigheter formar deras bild av samhället.

Även om många kommunala och statliga ungdomsprojekt lagts ner finns det privata eldsjälar som lägger många timmar varje dag på att göra något för traktens ungdomar. En av dem är Diane Skidmore, en engagerad pensionär som bestämt sig för att göra skillnad.

Vi träffar Diane utanför hennes lägenhet i Brixton. Den sticker ut i mängden eftersom hon fyllt betongtrappen med massor av gröna krukväxter och träd. Hon bjuder in oss och slår sig ner på golvet på vardagsrummets mossgröna heltäckningsmatta, omgiven av drösvis med böcker, kassetband och prydnadssaker.

– Ibland tar jag med ungdomar hem hit, berättar hon. Jag hjälper dem att söka stipendier eller annat. Jag vill att de ska aktivera sig i bra saker istället för att ränna omkring ute.

Bara hundra meter från Diane Skidmores trapp, den med alla krukväxterna, ligger några blommor vid husets röda tegelstensvägg. Någon har fäst en plastficka ovanför blommorna med utskriften av foton på en ung kille, och skrivit orden "Borta men aldrig glömd". Blommorna markerar platsen där 18-årige Nana Darko-Frempong sköts till döds en av de där kvällarna som Diane hade ungdomar hemma hos sig.

– Vi hörde skotten, det var alldeles här utanför. Fruktansvärt. Jag tror att sådana händelser kunde undvikas om samhället satsade mer på de unga här i förorten.

Hon fingrar på ett smycke i guldimitation som hänger runt halsen, ett halsband med texten "Mum". Diane ser sig som hela kvarterets mamma och i brist på samhällets insatser försöker hon göra något själv. För några år sedan drev hon en ungdomsgård för unga på sommarlovet. Med en minimal budget arrangerades kortare utflykter och skollediga tonåringar fick

något att göra på dagarna.

Nu är det slut med det. Diane Skidmore och hennes medarbetare får inte använda myndigheternas lokaler, trots att de står tomma, och trots att flera personer kan tänka sig att jobba utan ersättning.

– Egentligen borde det ju finansieras genom statliga projekt, med betald personal, så att jag som pensionär fick ägna mig åt att vara just pensionär. Men jag kan inte bara se på när jag märker att dagens 13-åringar hamnar snett, att de har blivit mycket värre än vad deras äldre syskon var i den åldern, säger Diane. Jag bryr mig för att det handlar om mina grannar, mina vänner, min omgivning.

– Men efter att ha stånat mig blodig i fem års tid är jag nu på vippen att ge upp, säger hon, med ett ansikte som ändå uttrycker mer stridslystenhet än uppgivenhet.

Hon anser att relationen mellan grannskapet och myndigheter är väldigt dålig, missnöjet med politikerna är stort och särskilt dåligt är förortsinvånarnas relation till polisen.

– Det stora problemet är att polisen ständigt hävdar att kriminaliteten i området är kopplat till gängproblematik. Det är den inte. Här finns stora problem, ja, det händer saker varenda natt. Men det handlar om sysslösa småpojkar som behöver stöd från samhället, inte kriminella gäng som ska bekämpas.

Den här oenigheten mellan polis och invånare i Brixton har vandrat hela vägen upp i rättssystemet. Under sommaren 2010 sade polisen att det fanns gängrelaterad kriminalitet i Tulse Hill där Diane Skidmore bor, och i en räd grep de flera misstänkta gängledare i övre tonåren. Men i mars förra året släpptes samtliga eftersom polisen inte lyckats bevisa att det verkligen rörde sig om organiserade gäng.

– Det var en stor seger som enade invånarna: föräldrarna tog parti för sina barn mot polisen, vilket är unikt. Men hur ser situationen ut idag? Jag skulle beskriva den som krisartad, en katastrof, säger Diane Skidmore.

Sam Coniff är en av de ansvariga på Livity, organisationen som ger ut ungdomstidningen Live. Han bor också i Brixton och har jobbat med ungdomar i området i många år. Sam Coniff tycker att det är resten av samhället – alla de som inte var med under plundringsräderna – som bär ansvaret för det som hände.

– Det sorgligaste är inte att det hände, utan att folk blir så förvånade. Vi vet när barnen föds vilka som riskerar att hamna snett, men då gör vi inget. När de börjar skolan vet lärarna vilka barn som är utsatta, men då gör vi heller inget. När de börjar snatta gör vi inget. Men sen, när de hamnar i tyngre kriminalitet, då säger vi att de är "svåra att nå". Det tycker jag är märkligt.

Sam tycker att "vi och dom"-känslan som präglar Storbritannien är problematisk. Hög kriminalitet inom vissa invandrargrupper har till exempel gjort att polisen tillsatt en särskild utredningsgrupp som utreder mord som sker i "svarta samhällen".

Att tala om kriminalitet utifrån etnicitet på det sättet drabbar även dem som inte alls är kriminella. Sam har själv mött många invandrarungdomar som i tonåren inser att även om de har samma lagstadgade rätt till utbildning och arbete som andra ungdomar, ökar fördomarna risken att just de aldrig kommer att nå dit. Och han tror att många av dem saknar tillit till regeringen och staten som verktyg för att råda bot på den obalansen.

– Ingen ser åt regeringen för lösningar. Politiker distraheras hela tiden av nästa problem på dagordningen, och de flesta har ingen egen erfarenhet av hur livet i förorten kan skilja sig från deras egen vardag.

– Men läxan efter kravallerna är uppenbar. De unga har slagit hål på myten om att systemet fungerade väl. Nu vet politiker och samhälle för alltid att detta kan hända, och att de personer som sviks av samhället i slutändan blir den största kostnaden.

lagerfors@gmail.com

linn_bergbrant@hotmail.com